

Oláh Marával, a cigány festőművésznővel tán két hónapja ismerjük egymást. Egy rádió műsorban szerepeltem, s ő - enyhíteni kívánva az előtte lévő betelefonáló gúnyos, vádló szavainak élet, s depresszív hatását - elmesélt egy-két történetet múltbéli életéről, s biztató, bátorító szavakkal szólt hozzánk. Kedves, értő szavait megköszönendő, egy kis összeállítással leptem meg, és aztán Őt is - csak úgy mint a többi, néha még csak visszajelzést sem adó, ismeretlen ismerőst -, kishíján lelkem mélyére temettem, mint kedves, ám épp csak felvillant színfoltját utamnak, mint elszálló sóhaját lelkemnek:

- Lám! Azért ilyen is az Ember, nem csak olyan, mint az, aki értetlenül, a riport-műsor lényegi mondandójára nem is figyelve szórta rám, és a velem hasonló életutat megjárt - vagy azon az úton épp most lépdelő hajléktalanokra lelkének, s tán korábbi életének, keserves sorsának minden addig el nem szórhatott vádját és szennyét, keservesebbé, és mélyebbé téve általa azt az önvádat, ami - szerintem legalábbis - amúgyis minden, egykor-volt családjából és a társadalomból "kipottyant" nyomorgót kínoz nap mint nap.

De Mara nem azok közé tartozott, akik csak egy hirtelen támadt ötletnek engedve emelik fel a telefonkagylót. Igaz; mielőtt postára tettem a könyvet, magam is felhívtam, hogy megkérdezzem: egyáltalán elfogadja-e az elküldeni szánt kötetet.

Akkor hosszasan is elbeszélgettünk, s én rájöttem: Nem most, de tán már ezer éve ismerem Őt, amint Ő is ismer engem, mert a Művészet örök köldökzsinórjával vagyunk összekötve, annak a Művészetnek a láthatatlan Lélek-szálával. ami őt is, s engem is már későn, kínok és keserűségek hosszú láncolata és út-vesztője után ragadott meg, hogy végre szívére öleljen. Ismertem tehát Marát, dacára annak hogy személyesen még a mai napig sem találkoztunk. Én ugyanis Budapesten élek, ő pedig egy távoli tanyán, s minthogy Ő is beteges, én magam is rokkant vagyok, így a két Lét-tér közti távolságot csak a telefon, s még szíveink különös, szinte már telepátiás-szintű érzései kötik össze.

Ez utóbbinak köszönhető talán, hogy elkezdtem megírni a "Színek, Szívek és Istenek, avagy;

az én Ma-rám ... " című novellámat. Amikor legközelebbi beszélgetésünk alkalmával említettem Neki, kacagva felelt: - Most vagy te vagy boszorka, vagy én, mert én meg elkezdtelek megfesteni magamnak ... Mondanom sem kell, megdöbbenett ez a nyilvánvaló éteri kapcsolódás, ami csak lelkeink útján jöhetett létre. Még nagyobb volt a meglepetésem, amikor Marácska elküldte nekem a saját maga által írott önélet-rajzot, s annak a hátulján megpillantottam a "Cigány madonna" - című festményét. Nem sokkal előtte ugyanis nálam járt Fialovszky Magdi és Rostás-Farkas György, s én fel-olvastam nekik a készülő könyv következő kis részletét :

" — Mara a rozoga létra tetején állt, és elmélyült ihlettel dolgozott. András, a vajda elhűlve figyelte; mint kel életre a könnyed, szinte egyszerű ecsetvonásokból egy Arc, egy csodálatos női Arc, a legnemesebb és legtisztább romnyi arc, amit a vajda valaha is látott. Az arckép tehát csodálatos volt, András mégis elhűlve figyelte születését, hisz a fal, ahová Mara az arcot megálmodta, a nem-régiben felépített roma-kápolna fala volt, s ott - legalábbis András vajda meglátása szerint - semmi keresni valója még a legtökéletesebb romnyi arcmásának sem.

- Mit csinálsz? - kérdezte, de a válaszra sokáig várnia kellett. Mara némán állt a létra tetején, s még azt sem vette észre, ha az ágakból, és némi hulladék fából tákolt alkotmány keservesen megnyikkant semmi kis teste, pille súlya alatt, mintha csak tiltakozna az is, alátámasztva nemtetszésével András véleményét. Csak mikor a sötétbőrű, kissé mandula-forma szemű, égő-piros ajkú, dús, hullámos, ében-szín hajú nőalak nyakának kecses ívét is megfestette, nézett le szinte értetlen csodálkozással a vajdára :

- Azt kérded-e, mit csinállok? Azt-e, vajda ...? Hát megmondom én teneked, mit csinállok. Amit mindig is szoktam: Festek. Vagy tán te nem úgy látod onnan lentről ? - Azt látom magam is, hogy festesz! -mordult András haragosan a csöpp festőnő csúfondáros feleletére - De hát mit festesz? Kit festesz te fel a kápolna falára? Miféle asszony-személyt festesz te oda? - Csak azt, aki oda való! - felelt szinte durcásan Mara - Az én Máriámat festem, az én cigány Máriámat... És megfestem karjára az én Kisdedemet, mégha neked nem tetszik is! Az én Máriámnak az én Kisdedemet fogom a karjára fektetni ezen a képen.

Nem a Haarlemiek fekete Máriáját, és nem a fehérek sápadt Máriáját fogom megfesteni, de a magam... a magunk Máriáját, ahogy az bennem, az én cigány-lelkemben megfogant. " Mara önéletrajzi könyve - mint az imént említettem, csak mintegy két héttel később került el hozzám, benne Oláh Mara "Cigány madonna"- c. csodálatos festményével! Ha nem is a telepátiaiban keresendő a dolgok magyarázata, akkor is érdekes. Amint érdekes az is, hogy néhány nappal a könyv kézhezvétele után, s néhány telefonos beszélgetésen is túl, megszületett lelkemben az az Ember, akinek én Marát minden érdes, védekező-támadó szava mögött megéreztem.

Az utak néhol összeérnek

Írta: Tandari Éva

2016. december 13. kedd, 16:28 - Módosítás: 2016. december 13. kedd, 16:57

Megszületett bennem tehát Mara, hogy ekképpen álljon elém :

A néma vászonra álmodom...

(Oláh Mara cigány festőnő tiszteletére ...)

Amire nincs már bennem szó ...

Ami előtt elnémul az értelem:

Múltam, Jelenem s tán Jövőm;

a néma vászonra fektetem...

Nem hallik zúgó panaszom,

s nem száll a szélben sikolyom:

Szívem el nem sírt könnyeit

a néma vászonra álmodom.

Az utak néhol összeérnek

Írta: Tandari Éva

2016. december 13. kedd, 16:28 - Módosítás: 2016. december 13. kedd, 16:57

A néma vászonra álmodom;

ő szóljon helyettem egy napon.

Az ő színeit tárom Ég felé:

- hadd lássa Isten a bánatom.

Mert nevem, és vérem és fajom

kínomúl kaptam egy hajnalon,

mi kint az emberek szórnak rám

hogyan könnyel töltsem minden

vér-színű alkonyom...

Az utak néhol összeérnek

Írta: Tandari Éva

2016. december 13. kedd, 16:28 - Módosítás: 2016. december 13. kedd, 16:57

De nevem, és vérem és fajom

- ha zokog is miatta lelkem –

én soha meg nem tagadom!

Kacagva, gúnnyal felelek néktek,

de könnyem, és szívem,

s tán fakó, fáradt mosolyom

még utószor az érző,

a néma vászonra álmodom ...

Hát így: ilyen színben, ilyen Lélek-pompában ragyogva állt lelki szemeim elé Oláh Mara, amint így, ilyen színben áll elém minden egyes Művész, legyen az fehér, fekete avagy barna bőrű, legyen az hívő -bármely felekezeti - vagy hite-hagyott, ha kész és képes felvállalni a legszentebb Célt: Megmutatni, és át is adni szívéből, lelkéből és értelméből a Kincset, hogy

Az utak néhol összeérnek

Írta: Tandari Éva

2016. december 13. kedd, 16:28 - Módosítás: 2016. december 13. kedd, 16:57

azzal Embertársai, s elsősorban talán önnön faja gyermekeinek lelkét a számomra mindennél fontosabb, feltétel nélküli Szeretetre és az igaz, Krisztusi egyenlőségre okítsa...

(Tandari Éva írása Közös út - Kethano Drom 2000/1. számában jelent meg.)